

Taasasutatud 1989

www.maakari.ee

Eesti maatõu aretus- ja säilitustöö aastatel 1988-2019

Käde Kalamees

17.12.2019

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

EK Seltsi kodulehe aadress:

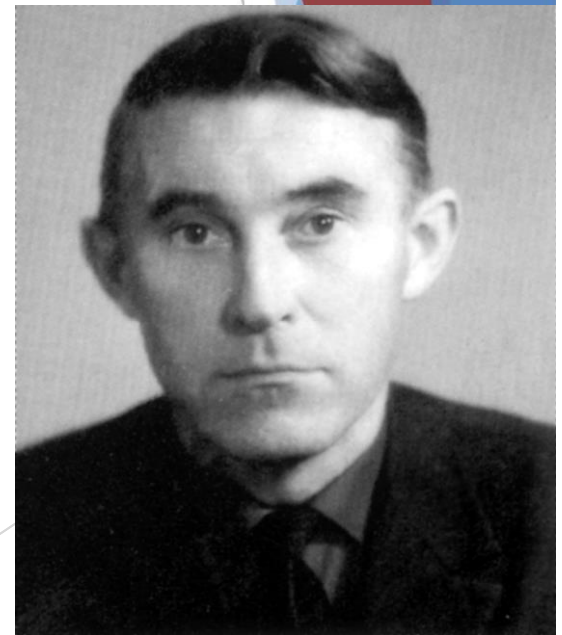
<http://www.maakari.ee>

[e-mail:ekselts@gmail.com](mailto:ekselts@gmail.com)

tel.: 44 30035, 50 20858

EK Seltsi taasasutaja oli

1989.a Ain-Ilmar Leesment

Lanksaare talu maatõug, 1930, 2006

EK Seltsi asutajaliikmed, 1989

- **Vilja Alamaa**
- **Vaike Jõemetsa**
- **Käde Kalamees**
- **Mihkel Kalamees**
- **Lemmi Maasik**
- **Anne Marksaar**
- **Helve Matsalu**
- **Arnold Prints**
- **Malle Unt**

EK Seltsi liikmete karjade iseloomustus(01.01)

• Näitaja	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2019
• Liikmeid	68	70	157	196	177	182	166
• Aastalehmi,	566	555	443	538	475	459	585
Tõuraamatus	339	442	339	418	363	389	459
• Majapidamisi	7	63	135	172	111	81	68
sh > 4 lehmaga	4	6	24	24	28	26	32
• Tõufarme,	4	6	12	22	24	21	20
neis lehmi	523	260	176	303	317	276	366
• Tõumüük	50	26	75	95	89	80	60

Ajaloost

- **1910 – A.Lilienblati sihikindel töö maakarjaga**
- **1914 – eesti maakarja Tõuraamat**
- **1920 – asutati Eesti Maakarja Kasvat. Selts**
- **1947 – likvideeriti EK Selts**
- **1989 – taasasutati EK Selts**
- **Eesti maatõug on eesti rahva kultuuripärand.**
- **Paljud põlistõud on juba välja surnud ja FAO andmetel sureb maailmas iga nädal välja 2 tõugu.**
- **Eesti maakarja arvukus on samuti ohupiiril ja seetõttu loetakse teda ohustatud tõuks.**

Bioloogilise mitmekesisuse vajadus

- **Kas säilitama peaks ainult konkurentsivõimelisi tõuge**
- **Suure liigisisese varieeruvuse tagab tõugude suur arv.**
- **Arvestama peaks võimalike muutustega tulevikus.**
- **1994.a bioloogilise mitmekesisuse konventsioon. 167**
- **Motiivid: majanduslik-bioloogiline, ökoloogiline, teaduslik, kultuurilis-ajalooline, eetiline, sotsiaal-poliitiline. Enamasti kõik.**
- **Vanad tõud on osa kultuuripärandist, omades väärtuslikke gene ka tuleviku jaoks.**

Eesti Maakarja Kasvatajate Selts

- **EK Selts taasasutati 1989.a Ain-Ilmar Leesmenti eestvõttel, et koondada enda ümber talunikke, kes on huvitatud eesti maatõu kasvatamisest ja aretamisest.**
- **EK Seltsi eesmärgiks on eesti maatõu nn. ohustatud tõu kaitsmine, säilitamine, tõuaretustöö juhtimine ning selle veisetõu levitamine. Praegu kehtib EK Seltsi välja töötatud Eesti maakarja aretus-ja säilitusprogramm aastateks 2013-2023.**
- **EK Selts koostab ja annab välja maakarja tõuraamatut, aitab korraldada karjades suguloomade valikut ja maakarja pullide sperma varumist.**

Tõuraamatupull Näk-Näp EK 304
26.04.2010-06.04.2018 (i.Näkmou)

Eesti Maakarja Kasvatajate Selts

- **Osaleb maakarja veistega tõuloomanäitustel.**
- **Igal aastal toimuvad tõufarmide ülevaatused ja hindamised.**
- **EK Selts annab välja põlvnemistunnistusi.**
- **Populariseerib maakarja nii Eestis kui välismaal.**
- **Osaleb erinevates projektides. (Embrüoprojekt.)**
- **Levitab maakarja-alaseid teadmisi ja infot trükiste, teabepäevade, väljasõitude, kodulehe, ajakirjanduse ja meedia kaudu.**

EK Seltsi juhatused

2004 a.

2015 a.

20.aastat taasasutatud EK Seltsi

C.R.Jakobsoni TM-s, 2009   Kolleegid Soomest õnnitlemas

Eesti Maakarja Tõuraamat

- ▶ 1914 – algas maatõu võtmine eeltõuraamatusse
- ▶ 1920- 1941 – koostas kõik maakarja tõuraamatud
PEETER KALLIT
- ▶ 1948 – ilmus viimane nõukogude aja maakarja tõuraamat trükis, koostasid **ELMAR RIDAMÄE** ja **JAAN PULLISSAAR**
- ▶ 1958 - Pärivere karjast tõuraamatusse 42lehma
- ▶ 1963-1995 – **AIN-ILMAR LEESMENT**
- ▶ 1995... **KÄDE KALAMEES**, 2000 -**Tõuraamat**

100.aastat EK Tõuraamatut, 2014

Postmark, 2014.a

C.R.Jakobsoni TM

Eesti maakarja tõufarmid, 1996.a

Karja omanik	Aasta lehmi	Piima kg	Rasva %	Valgu %	Punkte	Klass
Lanksaare talu, Leesment	26	4272	4,53	3,31	93,0	I
Uustla talu, Sooäär	5	3820	4,82	3,43	86,5	I
C.R.Jakobsoni TM	6	3483	4,81	3,44	73,9	II
Palu talu, Simovart	4	3291	4,35	3,46	69,6	III
E.Pärnoja	5	3567	4,60	3,42	68,4	III
Koordi talu, Reinem	9	3675	4,80	3,62	67,4	III
Saviaugu Usaldusühing	94	3040	4,46	3,47	66,1	III
Mereranna POÜ	20	3102	4,76	3,37	61,4	III
Maima OÜ	86	2873	4,13	3,33	55,8	III

Eliitklassi tõufarmid, 2008.a

Karja omanik	Aasta lehmi	Piima, kg	Rasva, %	Valgu, %	Punkte
Palu talu, J.Sinmovart	16	6323	4,55	3,48	121,5
Uustla talu, L.Sooäär	19	5421	4,7	3,49	112,4
Andressaare talu, E.Lohu	4	5536	4,5	3,25	112,4
Looga talu, K. Voitk	4	5408	4,8	3.37	108,5
C.R.Jakobsoni TM	4	5005	4.73	3,43	107,0
TÜ.Mereranna PÜ	28	5561	4,51	3,35	106,5
Massiaru POÜ	8	5236	4,86	3,59	105,0

Rändhõbekarikas parimale farmile, 2008 aastast alates

2016.aastal

Eesti maakarja eliit-tõufarmid, 2019

Karja omanik	Aasta lehmi	Piima kg	Rasva %	Valgu %	Punkte
Andressaare talu, Lohu	6	5968	4,12	3,44	119,0
Eerika farm oü	5	5366	5,10	3,64	115,2
Saare Maakari Oü	23	5406	4,64	3,48	114,9
Karukämmal Oü	19	5831	4,72	3,46	114,6
Tü.Mereranna Pü	32	5609	4,49	3,51	111,9
Metsapere farm, Treumuth	55	6161	4,57	3,46	107,3
Soomill Oü, Palu talu	6	5839	4,68	3,65	107,1
Kuriste talu, Sammler	4	5368	4,85	3,75	101,2
Muuluka Farm Oü, Gošovski	53	4917	4,38	3,28	100,1

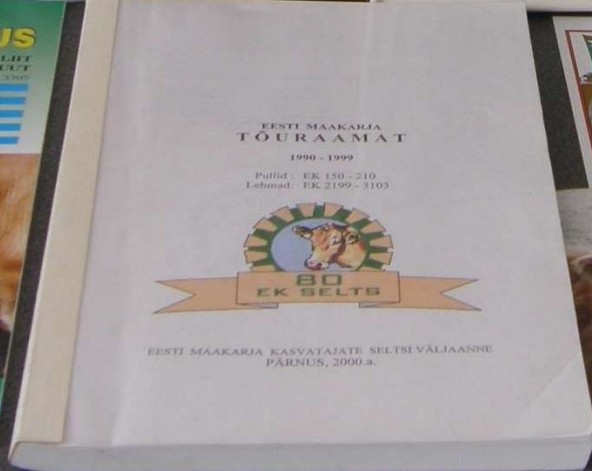
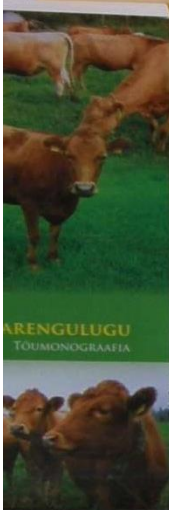
EK SELTSI MOTO:

“ Kodumaa karjas on varandus, mis terve maa päralt on. See on niisugune varandus, mille hävitamine terve rahva kõige suurema tuluallike juuri hävitaks. Kui kord kuskil maakarja leida on, mis võib edeneda, siis oleks selle hävinemine ja segamise kaudu hävitamine suurem ülekohus rahva-aianduse vastu.” Taani prof. Prosch

EK Seltsi lipulaul.

Me Seltsi lipp on meie püha,
ta ikka aina meenutab,
et meil on vaja kaitsa oma -
see on me nudi maad ja veis.
Refr: Ai-tsh, ai-tshh, ai-tshh, ai velled,
me ikka sõbrad üheskoos,
me teeme tööd, mis meie püha,
me säilitame maad ja veis.
Me Seltsi lipp on väriline,
kui igal värvi tähendus.
Need värvid koos meil meenutavad,
mis meie ikka tähtis on.
Refr: Ai-tsh, ai-tshh, ai-tshh,
me ikka sõbrad üheskoos,
me teeme tööd, mis meil
me säilitame maad ja veis.
Me herra värvi maad ja veis
sõda ikka rõõm rõõm,
ning värvid sin, must ja valge
me ikka rõõm rõõm.

Eesti maakari looduskaitsealadel

- **Eesti maakari sobib hästi LK. aladele, kuna on vastupidav, vähenõudlik ja hea tervisega.**
- **Keskkonnasõbralik tootmine**
- **Koostöö Matsalu LK alaga.**
- **Ruhnu ja Saaremaa rannaniidud**
- **Koostöö Nigula LKA. Hollandi projekt.**

EK Seltsi ja Nigula LKA koostöö

- **2003-2005 oli koostöö EK Seltsil Nigula LK alaga PIN/MATRA projekt 2002/014 “Märgalade ja metsade integreeritud kaitsekorraldus Põhja-Liivi piirialal” Hollandi Riigi rahastamisel.**
- **Embrüoprojekt. Sügavkülmas on 103 embrüot, s.h Hollandi Riigi rahastamisel paigutatud 13 embrüot sügavkülma ja otsesiirdamisel saadud 7 vasikat (4 lehmikut ja 3 pullikut)**

Maatõu embrüotest

Moosalt saadud 6 embrüot

Embrüost saadud lehmik

MOOSA 78 EK 3093, sünd. 1993 Kurgjal Jakobsoni TM.
Haruldase alleeli OE¹G¹ kandja

Eesti maakari Nigula LK alal

- **Hollandi projekti rahastamisel osteti 4 majapidamisse **13maakarja veist**, keda karjatati Natura 2000 aladel asuvate pool-looduslike koosluste hooldamiseks.**
- **Hollandi projekti rahastamisel organiseeris EK Selts 2005 aasta suvepäevad C.R.Jakobsoni Talumuuseumis ja 2006 a Lätis.**

Maakarja kasvatajate suvepäevad

85. a EK Seltsi, Kurgjal, 2005

Lätis, 2006.a

Eesti maatõu noorkari

Lanksaare vasikad, 2005

Vahenurme mullikad, 2007

Emaja poeg

Minni EK 491135A, 2005

Nummi EK 248, 2007

Näitustest osavõtt alates alates 1994

- 1. Saaremaal Upal**
- 2. Harjumaal Luigel**
- 3. Järvemaal Säreveres**
- 4. Viljandimaal Imaveres**
- 5. Pärnumaal Maria talus**
- 6. Pärnumaal C.R.Jakobsoni TM**
- 7. Tartumaal Ülenurmel**

Saarte maatõu Vissid alates 1994

1. 1994 – Haagi 1927, isa: Skae Elo , Rein Ling, osales 5 lehma
2. 1995 – Osmu-kari 379, isa: Kei , Mereranna OÜ, osales 7 lehma
3. 1996 – Kiis-kari 424, isa:Kei, Mereranna PÜ, osales 4 lehma
4. 1997 – Kiisi-kari 424, isa:Kei, Mereranna PÜ, osales 5 lehma
5. 1998 – Kaiu 573151, isa:Luja, Liia Sooäär, osales 3 lehma
6. 1999 – Oksa-kari 1116, isa: Mau, Mereranna PÜ, osales 3 lehma
7. 2000 – Niidu-kari 1117, isa:Mau, Mereranna PÜ, osales 3 lehma
8. 2002 – Ürdi 588710, isa:Tõlli, Liia Sooäär, osales 4 lehma
9. 2003 – Ürdi 588710, isa:Tõlli, Liia Sooäär, osales 4 lehma
10. 2004 – Ürdi 588710, isa:Tõlli, Liia Sooäär, osales 6 lehma
11. 2005 – Mindi 665408, isa: Happo, Jaan Kiider, osales 3 lehma
12. 2006 – Blondi 4070146, isa: Näky, Jaan Kiider, osales 5 lehma

Saarte maatõu Vissid 2007- 2019

- 13. 2007 – Ürsi 229578, isa: Jyrsky, Liia Sooäär, osales 8 lehma**
- 14. 2008 – Ürdi 588710, isa: Tõlli, Liia Sooäär, osales 9 lehma**
- 15. 2009 – Ülane 5357666, isa: Näppara, Liia Sooäär, osales 9 lehma**
- 16. 2010 – Kelli 6759544, isa: Jerti, Liia Sooäär, osales 6 lehma**
- 17. 2011 – Potsataja 6924096, isa: Tõmmi, Jaan Kiider, osales 8**
- 18. 2012 – Kelli 6757666, isa: Jerti, Liia Sooäär, osales 8 lehma**
- 19. 2013 – Nunnu-kari 9771796, isa: Virvak, Tü Mereranna PÜ, 7**
- 20. 2014 – Ülane 5357666, isa: Näppara, Liia Sooäär, osales 10**
- 21. 2015 – Maasu 11073086, isa: Virvak, Jaan Kiider, osales 9**
- 22. 2016 – Putukas 11569866, isa: Napu, Jaan Kiider, osales 9**
- 23. 2017 – Ünna 12085897, isa: Näkuvirtul, Saare Maakari oü, 10**

Saarte Viss, Upal

19.08.2004

Viss Mindi, 2005

Saarte maakarja VISSID

BLONDI, Saarte Viss 2006

ÜRSI, Saarte Viss 2007

Saaremaa näitus 2008

Soome kohtunikud hindavad Ürdi, VISS 2002,2003,2004,2008

Saaremaa näitus 2009

Maakarja esindus

Saarte Viss Ülane, 2009, 2014

Saarte Vissid

Kelli 2010, 2012

Potsataja, 2011

Saarte maatõu Vissid

Viss Nunnu-kari, 2013

Viss Maasu, 2015

Saarte Vissid 2009-2015 a.

Saarte Viss 2016

Viss Putukas

Maatõu esindus

Saarte Viss, 2017

Viss Üнна

Maatõu esindus

Saarte Viss, 2018,2019

Tipsu-kari, 2018

Tipsu-kari, 2019

Ülenurme näitused

NIIU, Viss 2003,2004

LAUL, Viss 2005

EK Niu K. Kalamahe foto.

Eesti Maakarja Kasvatajate Selts (EK Selts)
Estonian Native Cattle Breed Society
85008 Selja tee 1a, Sauga, Pärnumaa

e-mail: kade@hot.ee

Faks: 372 443 0035
Tel: 372 443 0035
GSM: 372 502 0858

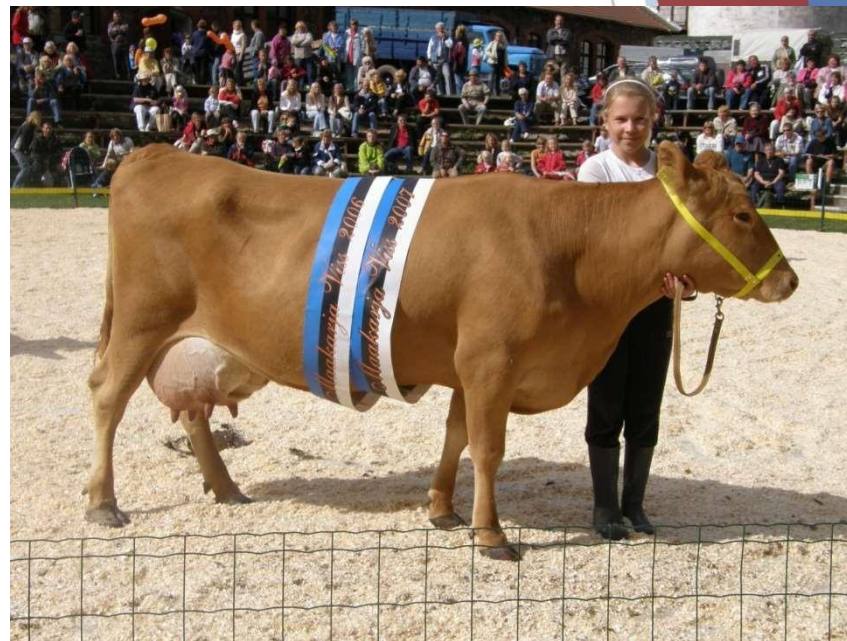

03/09/2005

Ülenurme näitus 01.09.2007

Maakari Ülenurmel

MARI, Viss 2006,2007

Ülenurme näitus 06.09.2008

Maakari Ülenurmel

**Maakarja VISSID:
Mari 2006,2007, Loori 2008**

Ülenurme näitus 05.09.2009

Maatõu Viss 2009, 2011 Heidi

Maatõu Vissid 2005 - 2009

Ülenurme näitused

2010 a.

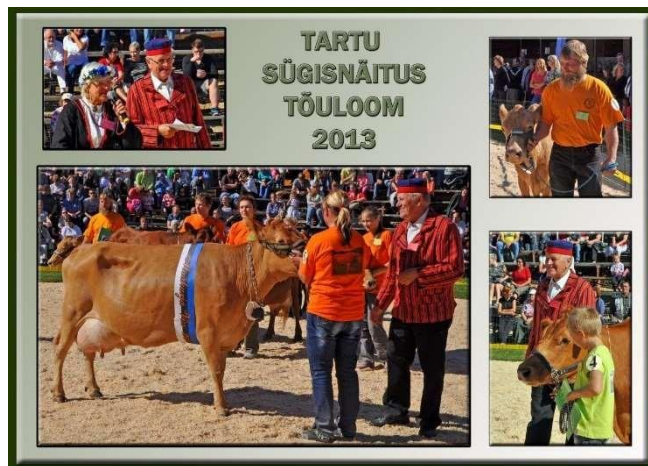
2011 a. Vissid 2005-2011

Ülenurme näitused

2013a.

Viss Murel, 2014

Ülenurme näitused

2014 a.

2015 a.

Kolmekordne Viss Kalli *(2013, 2015, 2016 a.)*

2016 a.

2016 a.

Ülenurme näitus 2017 a.

Viss Neidi

**Vissid 2013, 2014,
2015-2016, 2017 a.**

Ülenurme näitused

2018 a.

2019 a Viss Ketra,
reservviss Virsik .

Lüpsivõistlused Ülenurmel

2006 a.

2007 a.

Lüpsivõistlused Ülenurmel

2018 a.

2019 a.

Perekond Simovartid Luige näitustel

2004 a.

2007 a.

Luige näitused

Maatõu esindus 2015

Maatõu esindus 2015

Maatõu näitus Maria talus

20.09.2014

Lemmik, Trulla

Suhted teiste riikidega

Soomlastega, 2010

Prantslastega, 2007

Üldkoosolekud Päriveres

EK Seltsi lipp 90, 2018.a

Dr.O.Saveli ettekanne, 2009

Eesti maatõu rekordtoodangud 1997.a

- Eluea rekord: **Eha** EK 1201E, 1926-1943
16 laktatsiooniga 67 931 – 4,47 – 3034
- Piimatoodangu rekord: **Kessu** EK2715,
1992-2000 , 3lakt - 305 p – 8466 – 4,51 – 3,51 – 679
1...3 lakt – 6069 – 4,16 – 3,33 - 457

Tartus Suurlooma Kliinikus, 10.05.2005

EK Seltsi juhatus, 2005

**ÕÕDA 23.a sünnipäev
(10.05.1982-29.12.2005)**

Eesti maatõu rekordtoodangud 2007.a

- Eluea rekord: **Mirdi** EK 2273, 1982-1999

11 laktatsiooniga 65 119 – 5,01 – 3264 – 3,43

- Piimatoodangu rekord: **Uuni** EK 635464A, 1999-2006 , 2lakt - 305 p – 9502 – 3,87 – 3,22 – 674

1...4 lakt – 8096 – 3,85 – 3,28 - 578

- Kõrgeim päevatoodang 42,7kg

- Piimatoodangu rekord 1.laktatsioonil:

Uiu EK 635467A, 1999 - 2006

1lakt – 305 – 8552 – 4,9 – 3,72 - 737

Eesti maatõu rekordtoodangud 2012

- Eluea rekord: **Ürdi** EK 588710A, 1997- 2013
11 laktatsiooniga 74 573 – 4,95 - 3,79 - 6518
- Piimatoodangu rekord: **Lillik** EK4778646A ,
2003-2014, 6lakt - 305 p – 10956 – 4,54 – 3,49 – 880
1...6 lakt – 8608 – 4,54 – 3,59 - 700
- Kõrgeim päevatoodang 42,0 kg
- Piimatoodangu rekord 1.laktatsioonil:
Uiu EK 635467A, 1999 - 2006
1lakt – 305 – 8552 – 4,9 – 3,72 - 737

Rekordlehmad

Lillik, 2008 a

Ürdi, 2008 a

Eesti maatõu rekordtoodangud 2019.a

- Eluea rekord: **Taisi** EK1493450, 2000-2018

9 laktat.- 82 654 – 4,22 – 3489 – 3,42 – 2829 - 6319

- Piimatood. rekord: **Pipi** EK 8299833A, 2008-2014

4 laktat - 305 p – 12 700 – 4,01 – 3,12 – 906,4

1...4 la kt – 9781 – 4,14 – 405 – 3,41 – 334 - 739

- Kõrgeim päevatoodang **Pamela** EK 10935736A

62 kg (03.05.2017)

- Piimatoodangu rekord 1.laktatsioonil:

Uiu EK 635467A, 1999 - 2006

1lakt – 305 – 8552 – 4,9 – 3,72 - 737

Rekordlehm

Viss Pipi, 2010, 2012

Taisi

Üldkoosolek Päriveres 2019 a.

Koosolekul osalejad

Juhatus 2019 a.

Kokkuvõte

- **Eesti riik on väärtustanud oma kohalikud ohustatud tõud ja maksab säilitustoetust, alates 2000 a.**
- **Piimauuringud tõestasid piima head laapuvust.**
- **Söötmisskatsed Lanksaares ja Põlulas kinnitasid maatõu head geneetilist toodanguvõimet. (6000-9500kg)**
- **Säilitus-ja aretusprogramm tagab tõu arengu**
- **Rekordlehmad näitavad maatõu arenemisvõimet.**
- **Embrüoprojekt- võimalus tulevikuks maatõu säilimiseks. Sügavkülmas 103 embrüot.**
- **Maakari on leidnud koha rannaniitude ja looduskaitse alade hooldamisel.**
- **Turismitalude võimalus tutvustada maatõugu.**

Täna tähelepanu eest!

